

UNITÁRIUS KÖZLÖNY.

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA: A DÁVID FERENCZ EGYLET.

SZERKESZTI:

DR. BOROS GYÖRGY.

FŐMUNKATÁRS: TARCSAFALVI ALBERT.

TARTALOM:

Lelkészi üdvözlét a harctérről	177	formáció ünnepe a harctéren. — A kereszturi vallásánárság — Molnos Dávid
Inas-Otthon Tordán	178	— A buni Bede-birtok — Elmaradt —
Káli Nagy István †	180	Hála Istennek — Új pályázatot hirdet —
Mit eselekedjünk?	182	A jók emléke. — A VII-ik hadikölesönre
Nők világa	184	Női imakönyv. — Nők az alkotmányban.
Unitárius Nők Szövetsége alapsz.	185	— Az unitárius vallás Dávid Ferencz
A mi katonáink	187	korában — Az új sorozat növekedik —
Egyházi és iskolai mozgalmak	189	Legünk zártakor — A t. lelkész fiaik —
A nagy próba — Az Unitárius Közlöny		Szerkesztői üzenetek.
— Ha mindenki beküldi — Püspökünk		
útja — Templomépitési alapot — Re-		

Az Unitárius Közlöny ára 4 kor.

Szivemet hozzád emelem

női imádságos könyv új,
3-ik kiadása sajtó alatt van.

Megrendeléseket már most kérünk és elfogadunk.

A D. F. E. örökös alapítói.

<p>60. Gyulay Árpád kir. tan. Kolozsvár
 61. Lipkay Artúrné Gál Ilona Bpest
 62. Dr. Hintz Györgyné Kolozsvár
 63. Dr. Ferenczy Géza Nagyajta
 64. Székely László Torda 200 K
 65. Báró dr. Daniel Gábor Budapest
 66. Báró Daniel Lajos Vargyas
 67. Péterffy Zsigmond Kolozsvár
 68. Végh Jánosné Mezőtóthát
 69. Kolozsvári egyházközség
 70. Tibáld József lelkész emléke
 71. Özv. Tibáld Józsefné S-Sztgyörgy
 72. Józsan Miklós esperes Budapest
 73. Abrudh. Nagy Elemér Szentkereszt
 74. Jóó Elek és neje Siménfalva
 75. Dr. Erdődi Endre orvos
 76. Vári Albertné Kolozsvár
 77. Özv. Szentpéteri Gáborné Kolozsvár
 78. Arkossy Béla Selmezbánya
 79. Dr. Szathmáry Pál 200 K
 80. Dr. Várady Aurél Kolozsvár
 81. Bartha János presbiter, Torockó
 82. Kovács Imre lelkész és neje Bágyon
 83. Varga Dénes főgymn. tanár Torda
 84. Fekete Ferenc takt. igazgató Torda
 85. Sótálvi Sándor főpénztáros Torda
 86. Kun Sándor (Kolozs) 102, táb. posta
 87. Siménfalvi Szász Eszter emléke
 88. Csongvay Lajos köri gondnok
 89. Fazakas Lajos esperes
 90. Létay Balázs emlékalapítvány
 91. Matskasy Lajosné Farkas Juliska
 92. Györfi Béla hadn. bt. 64. gy. ezred
 93. Dr. Binder Emilné sz. Fazekas Jólán
 94. Dinényiné Imets Lidia emléke
 95. Pál Ferencné Imets Róza
 96. Pál Ferenc esp. lelkész Oklánd
 97. Dr. Á. Kiss Ernő hadnagy
 98. Ifj. Sári József hősi halott emléke
 99. Kövendí Nagy Miklós és neje
 100. Dr. Gspann Károly orvos Apahida
 101. Ferencz Józsefné alelnök Kolozsv.
 102. Fanghné Gyujtó Izabella emléke
 103. Tóth Oliverné Sigmund Gizella
 104. Dr. Arkossyné Sigmund Ilona
 105. Néhai Gál Dénes eml. Nyárádsz.
 106. Enlaki Sala Sámuel emléke
 107. M. Májai Ervin hadn. emléke
 108. Tóth György és neje Bölön
 109. Egyházközség Bölön
 110. Bedő Béla kjegyző Nagymoha
 111. Dr. Sztkal. Bálint Gábor emléke
 112. Katonák emlékalapja
 113. Szabédi konfirmáltak alapítványa
 114. Pap Zsigmond Benczéd
 115. Almási Ferenc igazg. Toroczko
 116. Vernes Ferenc tkp. titkár Toroczko
 117. Botár István pénztárn. Toroczko
 118. Szentgericei konfirmáltak
 119. Pálffy István Marosludas
 120. Bakócziné Kilyéni Erzsébet</p> | <p>121. Kisgyörgy Sándorné Pál Berta
 122. Dinén Gyergelyné Pál Anna eml.
 123. Kriza Jánosné Fűzi Borbála eml.
 124. Udvarhelykőri Dávid F. Egylet
 125. Dr. Jankovich Pál Sz.-keresztúr
 126. Dr. Jankovich Pá ne
 127. Urschütz Rezső Kolozsvár
 128. Dr. Nagy György Budapest
 129. Répa Mihály emlékére Tóth Mozes
 130. Adámossy Elvira Kövend
 131. Máthó Mozes és neje Kiss Mária
 132. Ekártné Pálffy Eliz Csehétfalva
 133. Kilyéniné Biucz Lilla emléke
 134. Kilyéni Endre Hosszúfalva
 135. Dr. Ferencz Ákos D.-sztmárton
 136. Két 48-as apa emléke Deák Miklós és neje
 137. Ürmösi József lelkész. Hsztpál
 138. Ürmösiné B. Irma Hsztpál
 139. Dr. Hintz György Kolozsvár
 140. Rödiger Béla és neje Deák Katalin
 141. Dr. Joros Györgyné Kolozsvár
 142. Várfalvi Kádár András és neje Baris Judit emléke
 143. Kökössy Mihályné Tordattfalva
 144. Kiss Sandorné lelkészné Kolozs
 145. Guidó Béla esperes D.-sztmárton
 146. Szabó Gábor emléke D.-sztmárton
 147. Gálfi András lelkész Tordatur
 148. Kovács Imréné Göucz Ilona Bágyon
 149. Korondi egyházközség
 150. Gróf Horváth Toldi Rudolf
 151. Bartók Endre lelkész emléke
 152. Dr. Gotthárd Zsigmond Budapest
 153. Dr. Cyergyai Árpád Kolozsvár
 154. Fülöp Mozes lelkész. és neje Biró Berta Kide
 155. Kisgyörgy Imre lelkész Oltchéviz
 156. Székely János ny. igazgató Torda
 157. Varga András birtokos Bita
 158. Szentannai Sámuel Karczag
 159. Gál Jenő tabl. tanácselnök
 160. Báró Petrichevich Horváth Artur
 161. Pap Sándor lelkész emléke
 162. Nygállfalvi ifj. Zsigmond Mihály eml.
 163. Bágyoni unitárius nők szövetsége
 164. Sebestyén Artur uradalni közp. igazgató Bp. 150 K
 165. Geley Árpád Gyulafehérvár
 166. Mihály Dénes Székelykeresztúr
 167. Pálffy Ákos ig.-tanító és neje Szabó Rozália Hsztpál
 168. Bereczky Lajos Rava
 169. Györfi István ig.-tanító Hsztmárton
 170. Ürmösy Jenőné Bevezur Elza Klvár
 171. „Irenke emlékére“ Molnár Ákos és neje Hadik Irenke.
 172. Káli Nagy István emléke 400 kor.
 173. Pek Emil Ágoston Budapest
 174. Tanka Béla Kövend</p> |
|--|--|

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA: A DÁVID FERENCZ EGYLET.

SZERKESZTI

DR. BOROS GYÖRGY.

FŐMUNKATÁRS:

TARCSAFALVI ALBERT.

Előfizetési ára: 4 korona. Egyes szám ára: 40 fillér. Egyleti tagok 5 évi kötelezettséggel, egy évre 2 koronát, a lapért 2 koronát, összesen 4 koronát fizetnek Örökös alapítói díj 100 korona. Minden pénz Gálfi Lőrincz egyleti pénztárnokhoz küldendő Kolozsvárra.

Lelkészi üdvözllet a haretérről.

A Körispataki Unit. Egyházközségnek Szentmihály vasárnapjára.

Kedves Hiveim!

A világháboru megakadályozott újból abban, hogy szívem óhajta szerint őszi hálaünnepünkön együtt lehessünk, együtt imádkozhassunk gondviselő Istenünkhöz, együtt részesülhessünk a szentasztal áldásaiban. A borzalmak harca urasztali találkozásunkat újból tovább tölta előre nem látható idők bizonytalanságába. Távol egymástól, de azért mégis boldogabbaknak érezzük magunkat, mint most egy éve Szt.-Mihály vasárnapján. Jóllehet még most is csak lelkünk óhajtatásával nézünk a jövő bizonytalanságába, azért mégis örvendezni tudunk azon, hogy most őszi ünnepünk mult évi menekülésünk fájdalmas emlékei után, a hívők együttlétében otthon folyhatik le.

Tudom, hogy mindnyájunknak öröme ez s a keserűség nagy tengeréből szabadulásunk reménységének kiálló sziklafala, melyen a jelennek enyhet adó öröme is egy pillanatra fölszarítja a hulló könnyeket.

Kivánom, — a mult és jelen évi őszi ünnepünk összehasonlításában találjátok meg mindnyájan ezt a vigasztaló lelki örömet, hogy az otthonlét boldogsága, melynek mult évünk után jelentősége nagyobb, mint valaha, legyen ünnepségtek vigasztaló sugara s adjon erőt és kitartásra serkentő bizalmat a jövőre. Én ez alapon most is hittel és bizalommal nézek a jövőbe s a Ti bizalmatok erősítéséhez juttatom kifejezésre, —

hogy itt a helyzet jó s a jövőre is biztosítva érezzük magunkat. Nem csüggedve bizzatok hát egy boldogabb jövő közelebbében! Istennek áldása legyen őszi ünnepünkön, gondviselése mindnyájunkon!

Szives üdvözlettel kívánok

Kellemes ünnepet mindnyájatoknak

1917, szept. 24.

Feldspital: 812.

Feldpost: 235.

Pál Dénes

lelkészetek

tábori lelkészi szolgálatban.

Inas-Otthon Tordán.

Irta: *Pap Domokos.*

Az „Unitárius Közlöny“-ben a jómultkor egy cikket olvastam, amely azt tárgyalja, hogy mik lesznek egyházunknak leg-sürgősebb teendői a háboru után. A cikknek egy rövidke mondata azóta mind az eszemben jár. Arra történt abban célzás, hogy Tordán hadi árváink nevelésére inas-otthont kellene létesítenünk.

Örvendetes dolog, hogy ezt a gondolatot, nyilván befolyásos helyről, fölvetették. Sokszor hallottam már, hogy Tordán igen mohó sietséggel adtuk föl egykori szép kulturális szerepünket és ezt a felfogást magam is osztom, mert ha megértem is, hogy erőnk fölött valónak tetszett egy harmadik főgimnázium föntartása, de ha már erről lemondottunk, valamelyes egyéb intézménnyel pótolnunk kellett volna a veszteséget. Mulasztásunkat csakugyan legokosabb volna egy iparos irányzatu intézmény létesítésével helyrehozni.

Tordai eklézsiánk régi iratai azt bizonyítják, hogy valaha a város iparos polgárságának színe-java unitárius volt. Ezeket a gyönyörű magyar nevű unitárius családokat nagyon megirritotta az idő. Pedig ezek a helytmaradó, gyökeres, tordaiian szólva „kebeles polgárok“ az igazi támaszai az egyháznak. Nem kell bővebben fejtegetnünk, hogy egy iparos-nevelő intézmény mennyire elősegítené az elfáradt, egyházfentartó családok fölfrissítését.

De az egyház egyetemés érdekei is égetően sürgetik egy iparos réteget teremtő intézmény létrehozását. Az utóbbi évtizedekben sikerült a legtöbb erdélyi városban ekléziát szerveznünk. Az új ekléziákat most már be is kell népesítenünk életrevaló, helyhez kötött hivekkel. A legjobb módnak kínálkozik, hogy ha ezt az iparos nemzedéket egy központban, egységes valláserkölcsei elvek szerint fölneveljük és a szükség

szerint összeállított rajokban, tervszerűen a maguk helyére bocsátjuk. Pár évtized következetes munkájával valóban erős alapot vehetnénk a városokban, melyeknek levegője fölvilágosodott szellemünk éltetésére elsősorban alkalmas.

Iparos irányzatu intézmény bizonyosan az egyházon kívül eső tényezők támogatására is számíthatna. Meggyőződésem, hogy Torda hivatalos és társadalmi tényezői kapva-kapnának a terven. Ez a terv ugyanis néhány évvel ezelőtt fölvetődött és tüzetes megbeszélések tárgya volt. A kolozsvári iparkamara kezdeményezésére sokat tanakodtunk azon, hogy az elárvult gimnázium épületében, hogyan lehetne inas-internátust berendezni. Szomorúan észleltük ugyanis, hogy a tordai mesterek mind nagyobb számmal vesznek föl oláh fiukat inasoknak. A háboru előtt való években odajutottunk, hogy a magyarságára büszke Tordán az inas-nemzedéknek több mint fele oláhnyelvű volt. Bizony aggodalomba kellett esnünk, mikor ezek a fiuk estéknél az inasiskolákból kitodulva, idegen nyelvükkel tüntetően elárasztották a város utcáit. A fenyegető övöt pedig az újabb cégtáblák eléggé elénk tárták.

A magyar inas-otthon kérdése akkoriban megmozgatta a Védő Egyesület, Székely Társaság, Iparos Egylet vezetőit, akik az intézmény megvalósítása körül a vezető szerepet nekünk, unitáriusoknak szánták, a tervezet szerint segédkeztek volna a város, a vármegye, az Emke, a Székelyföldi Kirendeltség, főként pedig az Országos Gyermekvédelmi Egyesület, amelynek vezetősége szintén résztvett a tárgyalásokban.

Most már nem emlékszem pontosan, min mult a dolog, azt azonban tudom, hogy sok jóakarattal találkozott az eszme.

És azt hiszem, hogy a megvalósítás lehetősége azóta megnövekedett. Az állami támogatásra most már bizonyosabban és sokkal nagyobb mértékben lehetne számítani. A hadi árvák ügyével foglalkozó szervezetek lázasan keresik a kapcsolatot munkarakész egyesekkel is, mennyivel inkább a mi egyházunkhoz hasonló szellemű erkölcsi testületekkel?

Meg kell ragadnunk a kedvező alkalmat!

További megfontolás tárgya volna, hogy csupán inas-internátust létesítsünk-e, amelynek növendékei a helybeli iparosoknál nyernének szakma-kiképzést, vagy iparos szakiskola szervezésére is telnék erőinkből? Tordának a földgáz révén várható ipari szép jövője mindkét irányzatnak kedvezni fog, az anyagi föltételek fogják megszabni, hogy melyiket válasszuk.

Első lépés volna a kolozsvári iparkamarát megtalálni, ott a vázolt előzményeket és a tordai viszonyokat is jól ismerik.

Hitrokonaink között dus aratása volt a halálnak, aránylag nekünk lesz a legtöbb hadi árvánk. Az életnek eme sebesültjei

és zére már most, a háboru folyamán, szerveznünk kell a gyógyító eszközöket. Az orvoslásnak itten ajánlott módja egyházunkat egy nagyjelentőségű és a jövőre is kiható intézménnyel gazdagítaná és amellet a legszebb unitárius hagyományokkal ékeskedő Tordának is elégtételt szolgáltatna.*

Káli Nagy István.

1868—1917.

Egy szivmélyéig ható hir rázta fel f. évi okt. 5-én, a kora reggeli órákban Nyáradsztlászló község rendes nyugalját, e rettentő hir az volt: hogy Káli Nagy István nagybirtokos, az unitárius egyház főtanácsának tagja, a szentlászlói egyház fő-

gondnoka és Marostorda vármegye törvényhatósági bizottságának tagja váratlanul, alig néhány perc alatt meghalt.

* Ezek a meleg sorok nem találják készületlenül azokat, akikhez intézve vannak. A terv már átment az első röstán. A főtanács sürgeti. Az érdekelt intézetek jóakarata és támogatása kínálkozik, mert ma mindenki látja, hogy a székelység oly nagy véráldozatot hozott, amelyért nemcsak hálára, de építő és kárpótló munkára van kötelezve minden becsületes hazafi.

Szerk.

A meglepetés első percében e rettenetes hírek nem voltunk hajlandók hitelt adni, mert hisz az azelőtti napon kedélyesen társalgott, sőt az nap reggelén is még hirlapot olvasott, de fájdalom, a szállóige igaznak bizonyult, az a nemesen érző szív megszünt dobogni, az ajkak, melyekről a szelidség és jóság szavai hangzottak elnémultak, győzedelmeskedett az élet felett az irgalmat nem ismerő — halál.

Örökös gyászba borította a magas műveltségű, fenkölt szellemű és valójában nemes szívű nejét, amint előttem magát kifejezte: „Az én életem már üres és céltalan.” Mily gyászba borította mélységes testvéri szeretettel bíró egyetlen testvérét, Ugron Zoltánné született K. Nagy Margitot s több nagykiterjedésű uri családot, számos jóbarátot, szóval mindazokat, akik ismerték, becsülni és tisztelni tanulták az Ó nagy lelki tulajdonaiért.

Káli Nagy István született 1868. év szeptember hó 22-én, atyja volt Káli Nagy Dénes, azon híres Kaáli „Nagy” családból való, melyből való volt Káli *Nagy Elek*, egyházunk egyik legjelesebb főgondnoka is. Anyja Gálfalvi Anna, kinek apai nagybátyja Gálfalvi Imre, egyházunknak a múlt század 70-es éveiben főgondnoka és Erdélynek a Magyarországgal való egyesüléselőtti években ítélőmestere. Anyai nagynénje Sala Karolina, a híres énlaki Sala-családból, kik közül többen ítélőmesteri állást töltöttek be, így Erdély történelmében fontos szerepet vittek. Egyházi téren is kivánták nevüket megörökíteni, az unitárius Egyháznak Sala—Gálfalvi néven igen szép alapítványt tettek, szintén Gálfalvi Imre és neje Sala Karolina 1876-ba elhalt Káli Nagy Sándor emlékére tettek alapítványt.

Káli Nagy István tanulmányait részint magánuton alóirt vezetése mellett, a m.-vásárhelyi ev. ref. főiskolában végezte, ugyan ott tett érettségi vizsgát is. A gimnáziumi tanulmányai elvégzése után a pesti egyetemre iratkozott be jogásznak, aminek elvégzése után haza kellett jönni nagykiterjedésű birtokai gondozása végett. Ezt annál is inkább kellett tennie, mert atyját 1887-be, anyját pedig 1893-ba elveszítette. Alig lehetne látni meghatóbb gyászmenetet, mikor az apa és anya nélkül maradt két árva, István és Margit (Ugron Zoltánné) kétségbeesetten kísérték utolsó útjára azt az édes anyát, ki a leggyöngédebben, szíve mélységéből szerette gyermekeit.

Káli Nagy Istvánt vármegyéje t. b. szolgabírónak választotta meg s mint ilyen több évig lakott M.-vásárhelyt, a híres oroszfi, rokon Mikó családnál.

Az 1902. évben nősült, nőül vette Petrichevich Horváth Laura bárónőt, a kivel 15 évig a leggyöngédebb családi életet éltek, a kinek egész életét szentelte s a ki viszont jó szívének érzelmeit áldozta családi éltök boldogítására.

Hivatalt nem vállalt. Minden idejét gazdaságának gyara-

pitására, annak okszerű vezetésére szentelte. Mindenkit megbecsült. Vagyoni, vagy szellemi felsőbbségét senkivel sem érezte. Mindenki embertársát tekintette. Soha senkinek kellemetlenséget nem okozott, egyetlen esetet kivéve, amikor mindnyájunk fájdalmára örökre elhagyott. Jelleme kristálytisztá volt. Hozzá semmitem férközhetett, ami nem volt tiszta, nemes és fenkölt.

Egyházunk haladását szíven hordozta s gondolom³ annak oltárára fel is hozta volna áldozatát, ha ebbe a sors meg nem akadályozta volna, de remélem, hogy e tekintetbe is emléke meg lesz örökítve.

Az általános tisztelet és részvét meg is látszott a temetésén, mert azon több mágnási és nagy uri család, mindkét részről a rokonok sokasága, számos barátai, közeli községek népei jelentek meg, hogy sirjához kísérik a Káli Nagy-család szentlászlói utolsó sarját.

En pedig e soraim által leteszem a megboldogult iránt érzett örök hálám, tisztelem s éltémig tartó megemlékezésem szerény koszoruját.

Nagy János.

Mit cselekedjünk?

Elnöki megnyitó.

(Az udvarhelyköri D. F. Egylet 1917. évi közgyűlésén.)

Az idök jelei tette, cselekvésre buzdítanak minket. Bár a külső körülmények, a háborus helyzetek nehezé teszik egybe-
gyülekezésünket, mindazáltal az előnkbe kítűzött célok munkálása érdekében időszerűnek láttam egyl. közgyűlésünk összehívását, mert én úgy érzem, úgy látom, hogy bár a jövő alakulásoknak szép tiszta egét most még a háboru vértől párolgó, terhelt fellegei takarják el látni vágyó szemeink elöl, azért mi mégsem állhatunk tétlenül, „nézven az égbe“, mert hozzánk is el jön vissza, az édes emlékezetnek szárnyán, a csatákban elhunyt legjobbaink szelleme s így szól: „mit állatok itt?“ Az ügy, melyért mi a legdrágábbat, az „életet“ áldoztuk fel, tőletek, élöktől tettet, cselekedetet és áldozatkészséget kíván!

Ha tehát ökö megkellett hogy keresztelkedjenek a vér és tűz keresztségében, mi áldozatra kész ön-jószándékunkból keresztelkedjünk meg a jobbá és nemesebbé lenni óhajtó, akaró őszinte jézusi léleknek keresztségével. S ha e szándékunkban felmerül előttünk is a kérdés, mint egykor a jeruzsálemi hallgatóság megkeseredett szívében, hogy: „Mit cselekedjünk?“ Péter apostol szavaival én is azt mondom néktek: „Szakasszátok el

magatokat e gonosz nemzetségtől!“ Szakadjatok el gondolkozásban, érzületben, tettben és cselekedetben korunk megromlott gondolkozásu, önző haszonleső, érdekhajhászó embereitől, kik minden egyébhez nagyon közel vannak, csak a Krisztusi eszméktől, gondolkozástól, érzülettől, vannak nagyon távol!

Lássátok be, hogy bár e világ most siralom hazája, gyásznak völgye sokakra nézve, mert gyászruháktól fekete a föld, könyhullatásoktól nedvesek az arcok, de nem Isten tette siralomvölgyévé, hanem az emberi önzés, kapzsiság és kétszínűség! Ezek okozták, hogy az emberiség lecsúszott, félre lépett az egyedüli helyes útról, melyet a názáreti Jézus az ő Isten- és emberszerető lelkével így jelölt: *„En vagyok az út, igazság és élet.“*

De hát ha elszakasztjuk is magunkat benső jobb „én“-ünknek sugalatára a gonosz nemzetségtől, mi a teendő, mi a cél? Tudunk e mi valamit segíteni, javítani az emberiség ez összekuszált helyzetén?

Mélyen tiszt. Közgyűlés! Pál apostol a korinthusbeliekhez küldött levelében (II. 6--11 v.) azt írta: *„Szívünk kitágult felétek Korinthusiak.“* Ez a kitágult szív jellemzi az apostolt, belefér az egész világ!

Vajjon a mint Jézus tudománya, Isten- és emberszeretete érzelmétől buzgó vágy *kitágította* az apostol szívét, nem nyithatnók e meg mi is hasonló módon szívünket ez érzelmek által az *emberszeretet* magasztos gondolatának?

Mert ha nem bízunk abban, hogy az *ember* javítható, tökéletesíthető, akkor ne képmutatóskodjunk és ne mondjuk magunkat keresztényeknek!

Zárjuk be az iskolákat, templomokat, szüntessünk meg minden közművelődési intézményt és örvendjünk azon, hogy folyik a háboru, az ember gyilkolja az ő embertársát, testvérét s mondjuk rá: „mindig így volt s így lesz e világi élet, a ki bírja marja, mert az ember az embernek farkas!“

Tetszik-e tiszt. Közgy. az ilyen ember, az ilyen társadalom? Alighiszem, hogy nyugodt lélekkel tudnánk erre igenlő feleletet adni!

Csodálkozom, hogy mégis nagyon sokan a polgári munkatábor biztosságából, szánakozó mosolylyal és kárörvendő gunnyal néznek reánk, kik hiszünk, bízunk az *ember* emberiségesebb, jobb, őszintébb, igazabb és becsületesebb gondolkozásában és jövőjében.

És mi mégis bízunk! Bízunk, mert tudjuk, hogy ilyen gúny és lenézés fogadhatta az egyszerű apostolokat, midőn világhódító útjukra elindultak. De azért elindultak és megcsinálták! A farizeusi gunnyal, lekicsinyléssel . . . semmivel nem gondoltak, csak a szolgálatot elvégezhesék.

Mi is így kell, hogy cselekedjünk! Bizzunk a bennünk munkálkodó *isteni-létek* erejében! Bizzunk az *emberben*! Igyekezzünk visszavezetni az eltévelyedett emberi társadalmat az atyai hajlékok felé vezető utra, mert ha az emberben csak igavonó állatot, ágyúölteléket, a háboru élődijét látjuk, akkor az emberiség legjobbjai, nagy szellemei: Jézus, Pál apostol, Newton, Channing, Luther, Kálvin, Dávid Ferenc . . . hiába éltek, hiába áldoztak! . . .

Mélyen tiszt. Közgy.! Egyletünk lobogójára a mi nagy prófétánk és — számszerint kicsiny — vallásunk alapítójának, Dávid Ferencnek neve van felírva, ki mérföldes lépésekkel haladt korát megelőzve, bizonyosságot téve az ember-Jézusról és Pál apostol szavairól: „*a hit Isten ajándéka.*“ De e mellett rendíthetetlenül meg is állott! Bár korának nagy tudosai és előkelői, sőt szívének bizalmasai ellene támadtak, de mint hattudalában mondotta: „*a mit érzek, bizó lélekkel igazán hirdettem.*“

Táguljon hát ki szívének az ő szelleme felé, rendíthetetlen állhatatosságának befogadására. Táguljon ki szívének a jövő teendőinknek befogadására, hogy ez egybegyülekezésünk legyen az emberi haladás és szeretet jegyében.

Ürmösi József.

Nők világa.

Karácsonyi álom.

Még tombol az orkán, zúg a rémvihar,
Agyutorokból villám tüze gyúl;
Ádáz rohannak vad lihegő szonja
Forró, kiomló vértől ittasul.
Vastag, gomolygó füstfelhő az égen,
Vérpára süti rá bús biborát:
Örjítő hangzavar s halódók jajja,
Pokoli skála dörg a légen át.

Reszket a vén föld szörnyű fájdalomtól,
Gránát szakítja lázas kebelét,
Elrejtí némán s lágyan betakarja
Levélként hulló ember-gyermekét.
Borzalmak éjje! . . . elfeledve minden.
Elfeledve otthon . . . jövő s a múlt
Gyilkos ösztönnek vad mánorában
Minden mi drága, vérszomjúba fűt.

*
**

Éjjél közelget, hűvös szellő lebben,
S ime: parancsol titkos égi kéz . . .

Némul az orkán, mély csönd ül a tájra
S a meny azurja csillagtól nehéz.
S óh, hallga, hallga! szent karácsony éjjel
Távoli haranguk lágy szava kondul,
Észmél az ember, föltisztul az elme,
Fásult szivekben valami mozdul.

Harang szavára, bővülő hangjára
Csillogó könnyel telik meg a szem,
S szent ámulattal, enyhülő sóhajjal
Márcona hadfi emberré leszen.
Lehull a fegyver, kéz imára kulesol
S mint akkor régen . . . karácsony éjjel . . .
Csendül az ének: „békeesség a földön”
S röppen az ige szárnyakon széjjel.

* *

Bübajos álom, karácsonyi álom!
Hő imaképpen szállj angyalszárnyon!
Szeretet szentlelke jöjjön el újra!
Szálljon a világra béke nyugalma:
Édes valóság, boldog karácsony!

Ürmösi Károlyné.

Unitárius Nők Szövetsége alapszabályai.

1. Az angol, amerikai és magyar unitárius Nők szövetsége alakult a Dávid Ferencz Egyletnek Dávid Ferencz emlékére rendezett diszgyűlésén 1910 aug. 20-án angol, amerikai és magyar unitárius nők jelenlétében és közrémüködésével.

2. A szövetség célja a kölcsönös buzdítás, segítség és együttműködés, hogy minden nő a maga vallási, erkölcsi családi, társadalmi, házi és honleányi kötelességét hiven és jótékonyan teljesíthesse.

3. Célja továbbá, hogy a különböző országokban élő tagok levelezés, vagy személyes érintkezés útján, kiadványok terjesztésével a testvéries és emberbaráti érzést ápolják, egymásnak erkölcsi bátorságát növeljék, jóra irányuló szándékát elősegítsék.

Célja, hogy a külföldön utazóknak, tanulóknak és megtelepülőknak testvéri jobbot, védelmet, utbaigazitást és segítséget nyújtson.

4. A különböző országok szövetségei kicserélik évi jelentéseiket, de évközben is titkáraik, vagy tagjaik útján közlik egymással gondolataikat, szándékaikat.

5. Mindenik ország szövetsége függetlenül választja tisztikarát s hasonlóan intézi hazai ügyeit.

A magyar unitárius Nők Szövetsége.

1. A M. U. N. Szövetsége a Dávid Ferencz Egylet nőtagjaiból áll, akik tagdíjul évenként 1 = egy koronát fizetnek Kolozsvárt a M. U. N. Sz. pénztárába.

2. Elnöke a D. F. E. nőalelnöke, titkárát, pénztárosát, külföldi levelezőit tetszés szerint választja. Választmányát kibővítheti Minden tisztviselő és választmányi tag választása 2–2 évre szól. Hivatalból tagja a D. F. E. főtiktára,

3. A D. F. E. fiókegyletei választmányának nőtagjai a fiókegyletben az Unitárius Nők Szövetségének választmánya. Elnöke a f. e. nőalelnöke, titkárát, pénztárosát tetszés szerint választja. Választmányát tetszés szerint kibővíti. A fiók-egyletek N. Szövetségei a D. F. E. Nőszövetségével szoros összeköttetést tartanak fenn. Egyes nevezetesebb intézkedéseikről értesítést és az évi működésről jelentést küldenek.

A f. e. Nőszövets. választmánya mindenik egyházközségben szervez egyházközségi Unitárius Nők Szövetségét. Mindenik Nőszövetségnek hivatalból tagja a helybeli lelkész. Tagja lehet, minden nő, akit a választmány egy tag ajánlatára fölvesz.

4. Az U. N. Szövetségének *kötelezései* :

a) Tudomást szerez a körébe tartozó nők, különösen az öregek, betegek és a leányok sorsáról s minden kínálkozó alkalommal *segítséget nyújt*. A betegek ápolásáról, a szegények fölsegítéséről gondoskodik.

b) A *hadiárva*k sorsát figyelemmel kíséri, neveltetésüket ellenőrizi és kiterjeszti figyelmét arra, hogy egészséges lakásban legyenek elhelyezve, épségök és egészségök meglegyen védve. Ha valamely irányban szükségét tapasztalja akár egyházi, akár polgári úton (árvaszék stb.) eljár, hogy a gyermekről megfelelő gondoskodás történjék, jövője biztosíttassék.

c) Segédkezik abban, hogy az ifjak kellő vallásos és erkölcsi nevelésben részesüljenek. Gondoskodik, hogy az egyházi irodalmat megismerjék, megszerezzék.

d) A községből (városból) elköltözött ifjakkal levelezés útján érintkezik és elősegíti, növeli a szülőföldhöz ragaszkodás érzését, a szülőföld szeretetét.

e) Részt vesz az egyházközség vallás-erkölcsi mozgalmában, estélyeket, felolvasásokat, ismeretterjesztő előadásokat, kirándulásokat, hasznos multságokat rendez.

f) A templom tisztántartását, virággal díszítését, valamint a templom-látogatás elősegítését köteletségének ismeri.

5. A Nők Szövetsége havonként egyszer gyűlést tart, melyen a tagok jelentést tesznek tapasztalataikról és intézi a Szövetség ügyeit.

Utmutatás lelkes asszonyainknak.

1910-ben alakult nőszövetségünk kettős irányu munkásságot folytat. I. A fő munka a szövetség helyén a D. F. E. körében vagy azzal karöltve történik. II. Másik része levelezés útján a külföldi nőszövetségével és az illető egyházközségből eltávozottakkal.

I. 1. Minden egyházközségben alakul unitárius nőszövetsége vagy a meglévő D. F. E.-ben, vagy ha ilyen nincsen, önállóan.

2. A Nőszövetsége a D. F. E. egyik szerve, hogy a maga sajátos eszközeivel a D. F. E. munkásságát melegebbé és bensőségebbé tegye a hitélet és a jó cselekedetek körében.

3. Különösebb föladatai:

a) *Tudomást szerez* a körébe tartozó nők, főképpen a leányok, öregek, özvegyek, elhagyottak sorsáról;

b) a búban, betegségben vagy erkölcsileg veszedelemben levőket gondjába veszi, *gondoskodik* ápolásukról, gyógyításukról és másnemű segélyezésükről. A felügyelet és a látogatás végzésére a tagoknak megbízást ad;

c) kiterjeszti figyelmét a templom látogatására és arra is, hogy a nők a templomi éneklésben, a templomnak virággal díszítésében és tisztántartásában részt vegyenek;

d) ünnepek, de különösen konfirmáció alkalmával nagy gondot fordít a templom földszítésére és arra, hogy a konfirmáló gyermekeknek minél emlékezetesebb napja legyen (a szegény gyermekek felruházása, emléktárgyak osztása, árváknál a szülők helyettesítése);

e) az iskolaköteles gyermekeknek igen nagy része ruha hiánya miatt nem jár iskolába. A Nőszövetsége a lelkész és tanító útján szerzett értesülés alapján segítségre megy és gondoskodik ott, ahol szükségét látja, a fölruházásról, de minden esetben az iskolába való beiratásról;

f) halálesetek alkalmával a Nőszövetsége azonnal megbízottat küld ki, hogy a gyászoló családnak segítségére legyen. Általában is a részvétet kifejezésre juttatja;

g) a Nőszövetsége kiterjeszti figyelmét a szegénysorsu leányok kiházasítására;

h) gondoskodik arról, hogy a háztartás, konyhakertészet, a háziiparok gyakorlása minden családnál a kiválómnak megfelelő legyen, a csinyt, a jólétet, egészséges táplálkozást és a vagyonszót elősegítse. A konyhakertészet és háziipar köréből időszakos tanfolyamokat rendez ;

i) Kézimunka-összejöveteleket rendez és az újabb tudnivalókról a tagokat tájékoztatja.

II. a) A községből eltávozott leányokkal levelezés útján az összeköttetést fenntartja. A hozzájuk tartozók útján gondoskodik, hogy a leányok lapunkat, az Unitárius Közlönyt, imádságos könyveinket olvassák ;

b) a Nőkszövetsége a helybeli lelkész útján értesíti az eltávozott leány vagy más nő tartózkodása helyéről az illető lelkészt, vagy ha ott unitárius lelkész nem volna, gondoskodik, hogy hitünkben megmaradjon és gyarapodjék. (Az angol és amerikai nőszövetségek ezen a téren fejtik ki a legáldásosabb működést) ;

c) az egyházközségi Nőkszövetsége állandóan értesíti a központi Nőkszövetségét munkásságáról és terveiről s kötelességének ismeri, hogy a közelben levő hasonló Nőkszöv.-vel összeköttetést tartson fenn ;

d) a központi Nőkszövetsége tanácsait és fölhívásait gondos figyelembe veszi s arra törekszik, hogy egyetértő munkásság folyjon mindenütt.

E célok megvalósítására a D. F. E. a maga kebelében szervezi az unitárius nők szövetségét. Rendes viszonyok között a D. F. E. választmány nő-alelnöke a Nőkszövetsége elnöke, alelnököt, titkárt vagy titkárokat a Nőkszövetsége a maga kebeléből választ. A választmány tagjait tetszés szerint kibővítheti. Kolozsvárt van ügyvezető-alelnök, két titkár, két külföldi levelező. Néhány egyházközségben a Nőkszövetsége önállóan szervezkedett, de mindig célszerűbb a D. F. E. keretében szervezkedni.

Kérjük nőinket szíveskedjenek ezt az utasítást megőrizni.

6. Minden tagnak kötelessége az unitárius vallást és egyházat védelmezni, segíteni s oda hatni, hogy intézményeink virágozzanak.

7. A ki az évi tagdíjat pontosan nem fizeti, vagy a Szövetség céljait elő nem mozdítja, a Szövetségből, két tag indítványára, ha a választmány úgy határoz, töröltetik.

8. A Nők Szövetsége tudósításait az Unitárius Közlönyben adja nyilvánosságra, a „Nők Világa“ rovatban, melynek vezetésére a választmány 3-3 évre két tagot fölkér és megbiz.

9. A Nők Sz. gyűléseiről jegyzőkönyvet vezet.

A MI KATONÁINK.

(10.) **Szinte Gábor** csendőszázados a bielitzi tábori csendőrségnél teljesít szolgálatot. Annak idején megirtuk, hogy a Kárpáti harcokban jobb karját vesztette s hogy *Signum laudis* és katonai érdemkeresztet kapott. Ez év augusztusában megkapta a *Ferencz József r.* tiszti keresztjét és szeptemberben a *vaskoronarend* III. osztályát. Az előbbi bielitzi szolgálata, az utóbbi harctéri sikerei elismeréséül.

Itt említjük meg, hogy Szinte százados atyját, **Szinte József** építész Fogarásról 67 éve ellenére elhurcolták, a tavaly az oláhok. Legutóbbi (szept. 15.) külügyminiszteri értesítés szerint él, egészséges és reményünk van, hogy most az 50 éven felüliek kicserélése alkalmával hazakerül keserű fogságából.

(1229.) **Katona Márton** áll. tanító, fogarasi énekvezér, tart. honv. zászlós eleitől fogva kint van a harctéren. Az ez évi nagy offenzívát végigcsinálta Galicián és Bukovinán át. Könnyebb sebesülést is szenvedett. Bátor magatartásáért *ezüst vitézségi éremmel* tüntették ki.

(719) **Bedő Ferenc** (sepsikőröspataki) 82-es hadnagy. A harctéren van 1916. febr. óta. Mint szakaszvezető ott volt Törösvárnál az oláh betöréskor és onnan Köhalomig s Köhalomtól Ojtozig részt vett defenzívában, offenzívában egyaránt. 1916. okt. 1. zászlós és f. é. ápr. 1. hadnagy lett. *Bronz és ezüst vitézségi érme* van.

(1230.) **Árkosi Tamás** tábori lelkész, jelenleg a nagyszebeni kórháznál teljesít szolgálatot. Kitüntetve a *Vör. Ker. hadiékítményes II. oszt. keresztjével* és a Károly-kereszttel. Ez utóbbi kitüntetést megkapja mindenki, aki legalább 3 hónapot tölt közvetlen a fronton.

(1231.) **Boros Jenő** zászlós a 22. honvéd gy. ezredben 1916 augusztusában jutott Galiciába s részt vett a halicsi álláshar-

czokban. 1917 július elején, mikor a muszka Stanislaunál benyomta a frontunkat, a Dnyeszter füzeseiből honvédeink támadták oldalba. A kocka megfordult s július végén hat nap alatt egészen a határig hajtották az orosz. Közben kétszer ütköztek meg, s Zalescykinél sulyos harcaik voltak. Jelenleg az orosz határszélen van, „bizva abban, hogy e szürke ég alól megint Erdély derüs földjére térhet”. Egy veszélyes földterítéséért *ezüst vitézségi kitüntetést* kapott. Károly keresztje is van.

- (1232.) **Máthé Gyula** nagyenyedi hitrokonunk, kolozsvári kollégiumunk volt tanulója 1916. május 29-én vonult be a cs. és kir. 23. gy. ezredhez s az orosz harctérre került 1916 aug. 20-án. Ott volt Zborovnál, 1917 februárius 27-ig. Ekkor betegen hozták haza s Kecskeméten négy hétig feküdt egyik kórházban. Május 1-én egy menetszázaddal újra Zborovhoz indult s itt július 1-én és 2-án sulyos megpróbáltatásokat állott ki. Az orosz két napig pergőtűzzel lötte állásaikat s háromszor támadt reájuk, de a magyar fiuk hősiezen tartották állásaikat és az ellenség semmi eredményt sem tudott ott elérni. Ekkor a csehek ellen fordult, kik a jobbszárnyat képezték. Itt áttört, a magyar ezredet hátba támadta s csaknem teljesen elfogta. Ekkor történt, hogy egy repülőnk alig száz méter magasból támadt az oroszra s az így keletkezett zavarban Máthé Gyula hat más bajtársával futásnak eredve, nagynehezen megmenekült a haláltól, vagy a fogságtól. Jelenleg Wolhyniában géppuskás a 6. cs. és kir. gy. ezrednél.

(116.) **Vass Jánost** (82. gy. e.) főhadnaggyá, dr. **Lukácsy Józsefet** (21. h. gy. e) századossá léptették elő.

(87.) **Benczédi László** hadnagy az olasz fronton harcol.

(757.) **Bálint Árpád** hadnagy tifuszból fölgyógyulva szeptember 21-től újra a tiroli olasz fronton van.

(113.) **Zsakó Gyula** hadnagy tifuszból fölgyógyulva rövid szabadságon járt itthon. Öcscse **Zoltán** novemberben az olasz frontról volt itthon.

(158) **Lőrinczi József** hadapródjelölt mindenik harcterütkön megfordulva az olasz frontra is eljutott s kivette részét a 11. isonzói csatából. Innen gyomor bajjal és tüdőgyuladással előbb egyik laibachi kórházba, majd Budapestre került s onnan meg erősödésre egy hónapra hazaengedték Csekefalvára.

(127) **Szász Ferencz** zászlós (82. gy. ezr.) augusztus 9-én reggel géppuska golyótól az ojtózi szoros közelében roham közben megsebesült. Egyik aradi kórházba vitték.

(748) **Szilágyi Dénes**, (749) **Szász Mihály**, (147) **Lőrinczi Dénes** rövidebb szabadság után a frontra tértek vissza.

A két első Galiciában, az utóbbi Ojtóz közelében van.

Egyházi és iskolai mozgalmak.

A nagy próba. A haretéren vitézeink az utolsó nagy erőfeszítést végezik. A negyedik évet béke évének gondoltuk s ime még tart a háboru. Itthon is harcolunk az utolsó tok gyufáért, egy estére szóló olajért, a mindennapi szűkös barna kenyérért, és harcolunk a *papirosért*. Ez bántja a szerkesztő és kiadó hivatalokat. Ez a mi nagy harcunk is. A nyomda ismét 30%-nál magasabb áremelést tett a 12-ik számért. A jövő évi első szám sorsa egészen bizonytalan, mert a papir, a szedő, a kiadó, a fűző mindenki háborus árat kíván. Erő. kintartás, küzdelem és segítés kell, hogy ezt a nagy próbát is kiállhassuk.

Az Unitárius Közlöny dicsekszik olvasói előzékenységevel. A nyugtázás, az örökös alapítók növekedő száma dicséret a mi közönségünkre. Harminc évig bőkezű, ingyen adakozó volt az *Unitárius Közlöny* tulajdonosa a Dávid Ferencz Egylet. Most újból kénytelen többet kívánni. A jövő évre legalább 5 korona kell az U. K.-ért. Ebből 2 koronán, mint eddig, osztozunk a fiókegyetekkel.

Ha mindenki beküldi januáriusra az 5 koronát, akkor tudunk adni 12 teljes számot, mert 1500 előfizetőtől kapunk 5—5 koronát. Ennyire szükségünk lesz. Mindenki rendezze a tartozását januárius hónapban, mert azután több lesz!

Püspökünk utja Budapestre érdekes és hasznos volt. Gróf Apponyi vall. és közokt. miniszter a há-

rom protestáns egyház püspökeit és főgondnokait meghívta az 1848 XX-ik t.-c. végrehajtására készített javaslata megbeszélésére. A mi főgondnokunk tévedésből nem kapott meghívót. Annál inkább örvendettünk, hogy püspökünk nem riadt vissza a nehéz uttól. Terjedelmes jelentésben számolt el az E. K. Tanácsnak öt napos utjáról és sikeres eljárásairól.

Templomépítési alapot indított meg a mi áldozó nemes gondolkodásu barátunk Péterffy Zsigmond ny. vasutigazgató. 200 koronával templomépítési alap szegeletkövét kívánja letenni, melyet míg Isten élteti tovább fog gyarapítani. A tőke kamatjából 50—50 koronás segélyt szánt építő egyházközségeknek. Kívánjuk, hogy láthassa örömét.

Reformáció ünnepe a haretéren. A román haretéren a 71-ik divízió-nál egyedüli protestáns lelkész Pál Dénes lelkészünk okt. 28-tól kezdve a protestáns csoportokkal megünnepelte a reformációt, amit a katonák biztonnal örömmel fogadtak.

A kereszturi vallástanárság kérdése régóta van napirenden. A jövő évben már elintéződik, mert az E. Főtanács elrendelte a pályázat kihirdetését. A megkezdett tanévben Lőrinczi István lelkész folytatja a tanítást. A pályázat kihirdetésére csak a jövő tavaszon kerül sor.

Molnos Dávid hajdani († 1836.) híres tanár siremlékét, melyet tanítványai emeltek volt és család

sírboltját az E. K. Tanács kegyeletből helyreállította és a pusztulástól megmentette.

A **huni Bede-birtok** házi kezelésben marad. Így döntött a Főtanács 37 szavazattal 19 szavazat ellenében. Erre utalva volt a többség azért, mert a pályázat hirdetése többször eredménytelen maradt, s a közelebből pályázó községi vállalkozók — bár szép összeget ajánlottak — nem nyújtottak eléggé megnyugtató biztosítékot arra, hogy az egyház husz évre lekösse birtokát s az ahhoz tartozó nagyon szép erdőséget, a mely ma igen nagy jövedelmet igér.

Elmaradt a budapesti Dávid Ferenc Egylet felolvasó gyűlése, mert főszerkesztőnk, leányának súlyos betegsége miatt nem mehetett föl. Tavaszra halasztották, a mikor már levelezni fog a béke olajfája. Akkor könnyebb lesz beszélni a jövő vallásáról és a vallás jövőjéről is.

„**Hála Istennek** ezzel régi tartózásoniat törleszthetem.“ Így ír, mert így érez és így gondolkozik az egyszerű, lelkiismeretes, de szerény vagyoni viszonyok között élő ember. **Győrfi** István hsztmártomi áll. isk. igazgató sóhaját idéztük a fentebbi szavakban, a ki **100 K.** alapítói díjat utalt be a DFE. pénztárába, hogy az alapítók közzé fölvegyük.

Nőink is növelik a szép számot még mindig. **Ürmösy** Jenőné Benczur Elza, kinek szép munkájában Kövenden gyönyörködnek a

hívek, büszkén hozta el száz koronáját, mint saját szerzeményét. A DFE.-nek szánta. 170-ik örökös alapító. 30-ik önálló alapító nő.

Alig hogy leirtuk a fentebbi sorokat, megérkezett **Káli Nagy Istvánné** Petrichevich Horváth Laura urhölgy nagyszerű alapítványa (172), **Káli Nagy István emléke**: 400 K. A váratlanul, élete legszebb korában elhunyt kitünő jó férj szép és nagy jövőnek nézett elébe, mint a Káli Nagyok utolsó férfi sarja. Vigasztalja a bánatos özvegyet az a tudat, hogy ez emlékalapítvánnyal nemes és szép ügyet szolgál. — Egyszerre vettük az előbbivel a bánatos szülők, **Molnár** Ákos ádámosi áll. tanító és neje Hadik Irénke alapítványát közelebből elhunyt kedves leányuk, Molnár **Irénke emlékére**. „Bánatos szívük csekély kegyeletes áldozata, mely örökre őrizze meg emlékét felejthetetlen kis leányuknak.“ 171. A jeles ifju **Létay emlékalapítványát** gyarapítja bajtársa, dr. Borbély István tart. főhadnagy, kolozsvári főgimn. tanára.

Pek Emil Ágoston százados volt a Dávid Ferenc Egylet első alapítója két elnökén kívül. Azzal a nemes szándékkal küldött volt be 100 koronát, hogy azt önállóan kezeljük, míg tovább fog rendelkezni. Most azt a kivánságát fejezi ki, hogy csatolják a többi örökös alapítók közé. Kivánsága szerint cselekszünk s így 173-ik örökös alapítónk lett. Meleg köszönetünket és halánkat tolmácsoljuk.

Új pályázatot hirdet az E. K. Tanács a Bedő Albert egyházi be-

széd pályadíjára. Alapige: Jan. V. 22: Mert az atya nem ítél senkit, hanem a teljes ítéletet a fiúnak hagyta és 2 Kor. v. 10: Mert mindnyájan nekünk meg kell jelennünk a Krisztus ítélő széke előtt, hogy kiki elvegye jutalmát annak a mint testben cselekedett, ahhoz képest a mint cselekedett vagy jót vagy rosszat.

A jők emiéke. Szentábrahámi unitárius egyházközségben elhalt 1917. évi október hó 21-én D. Nagy János, — kinek özvegye Györfly Rózália. Nagy János mint szegény fiu jött Szentábrahámmra. Magához fogadta Danka Mózes és ott növekedett fel. Végül ott meg is nősiült. Szorgalma, igyekezete után lett belőle egy tisztességes székely gazda. Vallásos és munkás ember lévén, a keblbi tanácsosok közé is bevásztódott. Halála előtt kevéssel, nejevel együtt a következő alapítványt tették: 1. Az egyházközségnek hagyományoztak 2000 (kettő ezer) koronát, hogy ez örök időkhig nevéken kamatozzék az egyházközség szükségeinek fedezésére. 2. Hagyományoztak 200 (kettő száz) koronát, hogy ez az összegecske a belső embereknek kamatozzék és adassék ki egyenlő arányban. Kikötötték, hogy sirjaitkat az egyházközség, a belső emberek felügyelete alatt ortalmazza és védje az elpusztulástól. Milyen példaadó volt életök, olyan cselekedetök is. Méltó a követésre. Így szerzi meg az ember földi halhatatlanságát. *Péterfy Mihály*, lelkész.

A VII-ik hadikölcsönre jegyezni kell mindenkinek. Ennél jobban nem jövedelmezethetjük a pénzt.

Női Imakönyv. Rendkívül diszes kézi festéssel ellátva lesz kapható „*Szívemet hozzád emelem* 25 koronáért. A mai viszonyok között, midőn mindennek oly magas az ára, ezt a kedvező ajánlatot csak azért tehetjük, mert a szerző iránti szivességből vállalták kiváló műfestők a tábla elkészítését. A ki ilyen imakönyvet akar biztosítani egy levelezőlapon előre értesitse lapunk szerkesztőjét. Bármely női asztalnak disze lesz ez a kiállítás.

Nők az alkotmányban. Ez is elkövetkezett. A nők választójoga már kész törvényjavaslat. Azt a jogot is megadják, hogy választhatók legyenek, tehát az országházában helyet kapjanak, mint törvényhozók.

Az unitárius vallás **Dávid Ferencz korában** és azután 300 oldalra terjedő értékes egyház- és vallástörténelmi könyv. Karácsonyi ajándéknak igen alkalmas. Ára 3 kor. postán küldve 3 kor. 40 fillér.

Az új sorozat növekedik, mert vannak áldozó szívek és lesznek. Kell-e fényesebb bizonyíték annál, a mit Pálffy Akos énekezőér és áll. isk. ig. tanító szavai tartalmaznak: „Bár a közelmúltban átszenvedett nehéz betegség s az ezzel járó tetemes kiadás, valamint a most egy éve történt menekülés, mely 15 évi igaz és verejtékes munkánk gyümölcsét teljesen elpusztította, anyagi erőnket a legnagyobb próbára tette, mégis elhatároztuk, hogy régebbi óhajításunknak eleget téve, a DFE. örökös alapítóinak sorába mi is belépünk: *Pálffy Akos és neje Szabó Rózália, Homorodszentpál*. Ezen elhatározásunkat lehetővé teszi az a körülmény, hogy a *Berde-féle*

200 koronás gyümölcsészeti jutalmat f. évben is megnyertem. Ezt úgy fogadtam, mint isteni ajándékot és istenes célok: a vallásos és erkölcsös élet ébresztésére fordítjuk felerészben.“ 167.

Lapunk zártakor értesültünk, hogy Tanka Béla ur Kövendről, Derzsi Domokos tanító ur Tordáról beküldötték 100—100 K alapítói díjat. Mégis csak elérhetjük a 200-t.

A t. lelkesz afiak figyelmébe. Az E. K. Tanács jelentést vár a katonai szolgálatban elesett apákról. Azoktól akik már küldöttek: pótlást, azoktól akik még nem küldöttek: jelentést.

Szerkesztői izenetek. *N. N. Mariska,* Topánfalva. Örvendünk, hogy immár ez is sikerült. A Közlöny ot dairányítottuk. Csak kitartás továbbra is. — *M. M. Farnos.* Nagy a torlódás. Nehezen megy. Levél ment. — *B. L. Rava.* Igy jó lesz. — *Pálos Ákos* kedves munkatársunk súlyos betegségéről sajnálkozva értesülünk. Némileg megnyugtató, hogy kedves rajzai folytatását igéri. — **Kérdezőnek.** A D. F. E. örökös alapítói díj elfogad hadi kötvényt is bármelyik évről. — *Ü. J.-né.* Az ujévi számra marad. Köszönjük. — *N. J.* Levél ment. Köszöntünk mindent.

Az egylet pénztárába szeptember 28-tól november 21-ig tagsági és előfizetői díjat fizettek: Gönc Irén Sinfalva, Pálfi Barabás Tábori posta 211, Zsakó Mihály Torockó 917-re, Pap Mátyás Kolozsvár 918-ra, Lukácsi Zsigmond Tordátfalva 917-re, Lukácsi Sándor Székelykeresztur 914—915-re, Albert Lőrinc Bölön 916—917-re, ifj. Pápai István Palánka 917—918-ra, Béla Eszter Lászlótanya 918-ra, Szász István Sepsziszentgyörgy 917-re, Tellmann Béla Brassó 913—916-ra, Raffay József Csókfalva 913—917-re, ifj. Agh Jánosné Tordátfalva 917-re, Tellmann Imre Prázmár 918-ra, Marosi Mózes Farnos 917-re, Kálmán Mózes Fiafalva 917-re, Biró Károlyné Ujszékely 907—917-re, Csia Béla Brassó 914—921-re, dr. Sárkány Lajosné Marosvásárhely 912—917-re, Felföldi Béláné Marosludas 915—919-re, Páll Mátyásné Kajántó 909—917-re, özv. Nagy Béláné Torda 915—917-re, Cikra Mihály Dicsőszentmárton 916—917-re, Bényi Józsefné Alsókápolna 912—916-ra, Kriza Sára Torockó 916—917-re, Ziony Antalné Erdőtelek 917-re.

Alapítói díjban fizettek: K. Nagy Miklós Kolozsvár 20 K., Pálfi Ákos Homorodszentpál, Ürmössy Jenőné Kolozsvár, Kovács Imréné Göncz Ilona Bágyon, Molnár Ákos Ádamos és Györfy István Homorodszentmárton 100—100 K., Kaáli Nagy István emlékére br. Petrichevich Horváth Laura Nyárádszentlászló 400 K., Berecky Lajos Rava 50 K., dr. Jankovich Pál és neje Székelykeresztur 160 korona.

Kolozsvár, 1917 november 21-én.

Gálffy Lőrinc,
pénztárnok.

Alkalmi Könyvvásár

A következő rendkívül érdekes és becses műveket ajánlja antiquár-osztályunk leszállított áron:

<i>Dr. Palágyi Menyért: Az ismerettan alapvetésc.</i>	Bolti ár . . . 6 K
	Leszáll. ár . 4 K
<i>Békéssy: A szociológiáról.</i>	Bolti ár . . . 5 K
	Leszáll. ár K 2'50
<i>Dr. Moldován Gergely: A románság.</i>	Bolti ár . . . 24 K
I., II. kötet.	Leszáll. ár . 12 K
<i>Jancsó Benedek: A román nemzeti-ségi törekvések története és jelenlegi állapota.</i> I. II. kötet.	Bolti ár . . . 24 K
	Leszáll. ár . 14 K
<i>Felszeghy Oszkár: Licsigs János, kolozsvari királybíró.</i>	Bolti ár . . . 2 K
	Leszáll. ár . 1 K
<i>Rónai Horváth Jenő: Magyar hadi kronika.</i> A magyar nemzet ezeréves küzdelmének katonai tört. kötetenként	Bolti ár . . . 8 K
	Leszáll. ár . 5 K
<i>Sporzon: Az okszerű gazdalkodás rendszere</i> (Mezőgazdas. üzemtan). A földműv. ministerium által a gazdaközönség figyelmébe ajánlva	Bolti ár . . . K 5.60
	Leszáll. ár . 4 K
<i>Ordódy: Zöldtakarmányok művelése.</i> II. kiadás.	Bolti ár . . . 8 K
	Leszáll. ár . 4 K
<i>Breit: Az 1870.-iki német-francia háboru története.</i>	Bolti ár . . . 12 K
	Leszáll. ár . 6 K
<i>Benczur: A művészi ipar stiltana.</i>	Bolti ár . . . 10 K
	Leszáll. ár . 6 K
<i>Höke-Szabó: Magyarország újabb-kori története.</i> I. II. kötet.	Bolti ár . . . 12 K
	Leszáll. ár . 6 K

20 K-án felüli megrendelést bérmentve expedálunk.

LEPAGE LAJOS egyetemi könyvkereskedés

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 2.

Lepage Lajos

egyetemi könyvkereskedés, papir-, írószer-,
nyomda- és kiadói üzlet

KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 2.

Alapítottatt 1871! — Telefonszám 438 (interurbán.)

Könyvkereskedés: Bel- és külföldi *szépirodalom* klasszikusainak és újdonságainak teljes raktára. — Az összes magyar és német *folyóiratok* előfizetési és beszerzési helye. — *Iskolakönyvek* elemi-, közép- és felső iskolák számára. — *Egyetemi könyvkereskedés* valamennyi fakultásra. Szakműhák. Tudományos művek. — *Jogi könyvek:* törvények, tankönyvek, kompendiumok, jegyzetek. — *Disz művek,* ifjúsági könyvtár, katonai könyvek.

Zeneművek kimerítő választékban.

Papir és írószerosztály óriási raktárral, gazdag felszereléssel.

Nyomda. Modern berendezés, magas technikai színvonal, gyors és pontos munkaszállítás.

Könyvkötészet. Elsőrangú munka, művészi kivitel.

Nyomtatványraktár: Közigazgatási (községi, megyei) ügyvédi, jegyzői és katonai nyomtatványok országos teljes raktára.

Kiadói üzlet: Szépirodalmi és tudományos művek kiadása, terjesztése.

Képek, művészi reprodukciók, képes levelezőlapok.

Jrodafelszerelési disztárgyak, Zsolnai-gyár képviselote.

Antikvárium.

Levélbeli megrendeléseket, postai megbízásokat azonnal elintézzünk.

Nyom. Lepage Lajos könyvnyomdájában, Kolozsvárt.

